Dumni z naszej historii

W dniach 19-21. września 2013 w Berlinie odbyła się konferencja 3. Międzynarodowe Spotkanie Miłośników Żeliwa (3. Internationales Treffen der Freunde des Eisenkunstgusses), zorganizowana przez Fundację Muzeum Miasta Berlina (Stiftung Stadtmuseum Berlin). Konferencja zgromadziła nie tylko kolekcjonerów i miłośników żeliwa, ale także historyków, naukowców, konserwatorów zabytków i dyrektorów muzeów hutnictwa z wielu krajów Europy i Stanów Zjednoczonych. Hasłem przewodnim tegorocznego spotkania było motto „Gold gab ich für Eiesn" („Złoto oddam za żelazo"), upamiętniające dwusetną rocznicę bitwy pod Lipskiem, kończącej zmagania narodu pruskiego o wyzwolenie spod okupacji Napoleona. Trzydniowe obrady stały się okazją do wymiany doświadczeń konserwatorskich, poznania zabytków okresu industrializacji oraz pogłębienia wiedzy o historii hutnictwa europejskiego.

Do udziału w tegorocznej konferencji zostało zaproszone także Stowarzyszenie Dolina Małej Panwi, co stało się okazją do zaprezentowania historii naszej huty i jej wkładu w rozwój hutnictwa europejskiego. Już w pierwszym dniu obrad prezes Stowarzyszenia wygłosił wykład zatytułowany „Historia zakładu i mostu wiszącego z Pruskiej Królewskiej Huty Malapane w Ozimku" (Geschichte des Werkes und der Hängebrücke der Preußisch-Königlichen Hütte Malapane in Ozimek"). Wykład, prezentujący początki królewskiego hutnictwa pruskiego na terenie doliny Małej Panwi oraz liczne postacie związane z naszym zakładem, które potem odegrały ważną rolę w tworzeniu nowoczesnego hutnictwa europejskiego, spotkał się z wielkim zainteresowaniem wywołując wiele żywych i ciekawych dyskusji. Dla wielu uczestników zaskoczeniem były związki naszej huty, nie tylko z hutami pruskimi w Gliwicach, Chorzowie, Berlinie, czy Sayn, ale także powiązania z hutnictwem angielskim, morawskim, polskim, czy rosyjskim oraz jej wpływ na rozwój hutnictwa europejskiego XVIII i XIX wieku. Największe zainteresowanie wzbudziła część wykładu dotycząca produkowanych w tamtych czasach w naszej hucie żelaznych mostów, które nie tylko służyły jako przeprawy, ale także były ozdobą i dumą między innymi Berlina, Poczdamu, Wrocławia czy Petersburga. Na zorganizowanej z okazji konferencji wystawie w Märkisches Museum zaprezentowano między innymi, nieznany nam dotychczas, a zachowany do dzisiaj żelazny most parku pałacowego w Schteinhöfel koło Berlina z roku 1803. Uczestnicy mieli także okazję zapoznać się z procesem odrestaurowywania żelaznego, łańcuchowego mostu wiszącego w Ozimku. Bardzo wysoko oceniono nie tylko skalę przedsięwzięcia, ale przede wszystkim fachowość i rzetelność przeprowadzonych prac konserwatorskich. W licznych pozostałych wystąpieniach jeszcze kilkakrotnie nawiązywano do historii naszej huty. Jak pokazały kuluarowe dyskusje i komentarze, mieszkańcy dzisiejszego Ozimka mogą być dumni nie tylko z historii i przeszłości naszego miasta, ale także z dbałości o swoje zabytki, których tak niewiele zachowało się we współczesnej Europie i w świecie.

Konferencja była też okazją do poznania zbiorów żeliwa artystycznego Muzeum Miasta Berlina oraz do ciekawej wycieczki śladami Karla Schinkela. Najpierw pojechaliśmy do położonej na północ od Berlina miejscowości Grensee aby zobaczyć pomnik – mauzoleum królowej Luizy. To wspaniałe, neogotyckie dzieło, zostało zaprojektowane przez tego rozmiłowanego w żeliwie, architekta, projektanta i budowniczego. Na miejscu zapoznaliśmy się z metodami konserwatorskimi, zastosowanymi przy renowacji pomnika. Potem wyruszyliśmy do miasta Neuruppin, miejsca urodzenia Schinkela. Zwiedzając miasto, obejrzeliśmy nie tylko jego pomnik i dom w którym mieszkał, ale mieliśmy także okazję podziwiać wspaniałą kolekcję żeliwa artystycznego, znajdująca się w zbiorach miejscowego muzeum. Na zorganizowanej wystawie znaleźliśmy kilka pamiątek związanych z naszą huta. W końcu, zwiedzając po drodze statykę zwycięstwa na polu bitewnym pod Fehrbellin, dotarliśmy na berliński Kreutzberg. Tam mieliśmy okazję poznać historię powstania jednego z najważniejszych berlińskich zabytków, zaprojektowanego przez Karla Schinkela narodowego pomnika wyzwolenia. Jak się okazało także ten żeliwny, neogotycki monument ma pośrednie związki z naszą lokalną historią. Projektantem i budowniczym konstrukcji nośnej pomnika

jest Johann Friedrich Krigar, który zaczynał swoją karierę, podobnie zresztą jak jego ojciec i dziad, w hucie w Ozimku. Mimo, że pomnik wielokrotnie był przebudowywany i restaurowany, w podziemiach do dzisiaj zachowała się oryginalna konstrukcja Krigara.

Kolejne, czwarte Spotkania odbędą się za dwa lata w angielskim Coalbrookdale, kolebce angielskiego hutnictwa, gdzie do dziś zachowały się nie tylko liczne zabytki prezentowane przez miejscowe muzeum, ale także znajduje się najstarszy na świecie żelazny most na rzece Severen, słynny „Iron Bridge". Już otrzymaliśmy zaproszenie i mamy nadzieję, że i tam historia naszej huty zostanie godnie zaprezentowana.

JTJ www.sdmp.pl

Przypominamy, że wykłady Stowarzyszenia Doliny Małej Panwi odbywają się w każda drugą środę miesiąca o godzinie 19:00 w siedzibie Muzeum Hutnictwa w Ozimku przy ulicy Hutniczej. Już dziś zapraszamy na wyjątkowe wydarzenie 13 listopada. W ramach wykładu odbędzie się prezentacja makiet huty i okolicy z lat 1796 i 1854.

Przypominamy także, że Muzeum Hutnictwa czynne jest w każdą sobotę od 10:00 do 14:00 i niedzielę od 13:00 do 17:00.